

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomus varainhoitovuodelta 2023 – Sanasto

Termi	Selitys
ABAC	Kirjanpitojärjestelmä, jolla komissio toteuttaa talousarviotapahtumat.
Alv-kanta / alv-varojen keräämisaste	Kunkin jäsenvaltion alv-määräytymisperusteeseen sovellettava prosenttiosuus arvonlisäveroon perustuvien omien varojen laskemiseksi.
Alv-määräytymisperuste	Niiden tavaroiden ja palvelujen kokonaisarvo, joihin arvonlisäveroa sovelletaan.
Alv-varauma	Varauma, joka koskee jäsenvaltion alv-perusteisten omien varojen laskentaa.
Arachne-tietokanta	Tiedonlouhintaväline, jonka komissio on kehittänyt tukemaan hallintoviranomaisia ERI-rahastojen hallinnoinnissa ja johtamisessa.
Arvioitu virhetaso	Edustavan tapahtumaotoksen tarkastukseen perustuva tilastollinen arvio perusjoukkoon vaikuttavasta virhetasosta.
Arvonlisävero (alv)	Hyödykkeiden tuottamisesta ja jakelusta sekä palveluiden tarjoamisesta perittävä välillinen kulutusvero, jonka loppukäyttäjä viime kädessä maksaa.
Arvonlisäveroon (alv) perustuvat omat varat	EU:n omat varat, jotka koostuvat kunkin jäsenvaltion kantaman alv:n määritellystä osuudesta (verokanta).
Avustus	Budjettituki, jota EU maksaa tukikelpoista hanketta tai ohjelmaa varten edunsaajalle aiheutuneiden menojen perusteella. Avustusta ei yleensä tarvitse maksaa takaisin.
Bêkou-erityisrahasto	Unionin erityisrahasto Keski-Afrikan tasavallan vakauttamisen ja jälleenrakentamisen tukemiseksi.

Termi	Selitys
BKTL:oon perustuvat omat varat	EU:n omien varojen lähde; jäsenvaltiot maksavat kyseiset varat suoraan bruttokansantulon perusteella mitatun suhteellisen vaurautensa mukaisesti. Varojen määrä riippuu siitä, kuinka paljon niitä tarvitaan talousarvion tulopuolen tasapainottamiseen.
BKTL-luettelo	Luettelo BKTL:n laskennassa käytetyistä menettelyistä, tilastoista ja muista tekijöistä.
BKTL-varauma	Ilmoitus jäsenvaltiolle, että tämän on tietyn kohdan osalta muutettava BKTL-lukujen laadinnassa käyttämäänsä menetelmää.
Brexit-mukautusvaraus	Rahasto, josta autetaan niitä jäsenvaltioita, alueita ja elinkeinoaloja, joihin Yhdistyneen kuningaskunnan ero EU:sta ja sen kielteiset seuraukset vaikuttavat eniten.
Bruttokansantulo (BKTL)	Kotimaasta ja ulkomailta saataviin tuloihin perustuva maan vaurauden vakiomitta.
Budjettituki	EU:n avun suora siirto kumppanimaan valtionkassaan tietyin ehdoin.
Budjettivallan käyttäjä	Termi, jolla viitataan Euroopan parlamenttiin ja Euroopan unionin neuvostoon, kun ne käyttävät päätäntävaltaansa EU:n talousarviota koskevissa asioissa.
Cotonoun sopimus	EU:n, sen jäsenvaltioiden sekä Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden välinen sopimus, jolla edistetään taloudellista, yhteiskunnallista ja kulttuurista kehitystä, rauhaa ja turvallisuutta sekä vakaata ja demokraattista poliittista ympäristöä.
Crowding-in-vaikutus	Taloudellinen vaikutus, jonka yhteydessä julkisten menojen kasvu aiheuttaa yksityisten investointien ja kasvun lisääntymisen.
Deflaatiokerroin	Tilastollinen väline, jonka avulla mukautetaan toteutuneita hintoja myöhemmän inflaation huomioon ottamiseksi niin, että hintoja voidaan vertailla pidemmällä aikavälillä.

Termi	Selitys
Delegoitu asetus	Oikeudellisesti sitova säädös, jota komissio käyttää EU:n lainsäädännön muiden kuin keskeisten osien täydentämistä tai muuttamista varten ja joka voi sisältää esimerkiksi yksityiskohtaisia tietoja täytäntöönpanotoimenpiteistä.
Edunsaaja	EU:n talousarviosta hankkeen tai ohjelman toteuttamista varten avustuksen tai lainan saava luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö.
Edustava tilastollinen otanta	Tilastollisten menetelmien soveltaminen sellaisen otoksen poimintaan, joka kuvastaa sen perusjoukon ominaisuuksia, josta otos on poimittu.
Edustava virhetaso	Tilastollinen arvio perusjoukkoon vaikuttavasta virheestä. Arvion pohjana on perusjoukosta poimittuun edustavaan otokseen kuuluvien tapahtumien testaus.
eGrants-järjestelmä	Komission verkkoalusta, jolla hallinnoidaan EU:n tutkimusavustuksia koko niiden elinkaaren ajan.
Ehdokasmaa	Maa, jonka EU-jäsenyyshakemuksen Eurooppa-neuvosto on ottanut virallisesti vastaan.
Ehdollinen velka	Mahdollinen maksuvelvollisuus, jonka syntyminen riippuu jonkin tulevan tapahtuman lopputuloksesta.
EIP:n ulkoinen lainanantovaltuus	EU:n EIP:lle antama valtuutus osallistua rahoitustoimiin kumppanimaissa EU:n talousarviosta annettavan takauksen tukemana.
EIP-ryhmä	Euroopan investointipankki ja Euroopan investointirahasto.
Elpymis- ja palautumistukiväline	EU:n rahoitustukimekanismi, jolla lievennetään koronapandemian taloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia ja tehostetaan elpymistä sekä vastataan haasteisiin, joita siirtyminen vihreämpään ja digitaalisempaan tulevaisuuteen tuo mukanaan.

Termi	Selitys
Enimmäistuki-intensiteetti	Tuen kokonaismäärä, joka voidaan maksaa tukialueelle. Ilmoitetaan prosentteina tukikelpoisista kuluista. Tuen enimmäisintensiteetti vaihtelee ohjelmittain ja riippuu maantieteellisen sijainnin kaltaisista tekijöistä.
Ennakkomaksu	Käteisennakko määritettyjen toimien rahoittamiseen tietyinä ajanjaksona.
Erasmus+	EU:n ohjelma, jolla tuetaan koulutusta, nuorisoa ja urheilua Euroopassa pääasiassa tarjoamalla yliopisto-opiskelijoille mahdollisuus opiskella ja hankkia kokemusta ulkomailla.
Erityisrahoitusväline	Väline, jonka avulla EU voi to asettaa käyttöön lisärahoitusta vastauksena ennakoimattomiin tapahtumiin, kuten kriiseihin ja hätätilanteisiin.
Erityistä luotettavuutta edellyttävä tehtävä	Työ tai asema, johon liittyy huomattava määrä itsenäisyyttä tai toimeenpanovaltaa, jota voidaan käyttää väärin henkilökohtaiseen taloudelliseen tai muuhun hyötyyn.
EU:n Afrikka-hätärahasto	EU:n erityisrahasto, jolla tuetaan vakautta Sahelin alueella (Tšad-järven alue mukaan luettuna), Afrikan sarvessa ja Pohjois-Afrikassa ja edistetään muuttoliikkeen parempaa hallintaa puuttamalla sen perimmäisiin syihin.
EU:n erityisrahasto	EU:n hallinnoima rahasto, joka kokoaa varoja useista lähteistä rahoittaakseen kansainvälisiä toimia hätätilanteessa tai meneillään olevassa kriisissä, yleensä kehitysmaissa.
EU:n säännöstö	Kaiken unionin oikeuden muodostama kokonaisuus, joka koostuu lainsäädännöstä, tuomioistuimen päätöksistä ja muista säädöksistä.

Termi	Selitys
EU-13	Euroopan unioniin vuodesta 2004 lähtien kuuluneet 13 jäsenvaltiota (Bulgaria, Kroatia, Kypros, Latvia, Liettua, Malta, Puola, Romania, Slovakia, Slovenia, Tšekki, Unkari ja Viro).
EU4Health-ohjelma	EU:n terveysalan toimintaohjelma 2021–2027.
eu-LISA	EU:n virasto, joka vastaa laaja-alaisten viisumi- ja matkustustietojärjestelmien operatiivisesta hallinnoinnista.
Euroopan alueiden hankkeille annettava yhteinen apu (<i>Joint Assistance to Support Projects in European Regions, JASPERS</i>)	Euroopan komission, Euroopan investointipankin ja Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankin välinen teknisen avun kumppanuus, joka antaa edunsaajamaille riippumatonta neuvontaa sellaisten hankkeiden valmistelussa, joille voidaan hakea EU:n yhteisrahoitusta.
Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR)	EU-rahasto, joka vahvistaa taloudellista ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta EU:ssa. Tähän pyritään rahoittamalla investointeja, joilla vähennetään alueiden välisiä kehityseroja.
Euroopan globalisaatiorahasto työttömiksi jääneille työntekijöille	Rahasto, jolla tuetaan työttömäksi jääneitä työntekijöitä ja itsenäisiä ammatinharjoittajia, joiden taloudellinen toiminta on loppunut maailmantalouden pitkäaikaisten rakennemuutosten seurauksena.
Euroopan ilmasto-, infrastruktuuri- ja ympäristöasioiden toimeenpanovirasto (CINEA)	Toimeenpanovirasto, joka hallinnoi useita EU:n ilmasto-, infrastruktuuri- ja ympäristöhankkeita ja -ohjelmia.
Euroopan investointirahasto (EIR)	EIR on erikoistunut tarjoamaan riskirahoitusta eri puolilla Eurooppaa toimiville pienille ja keskisuurille yrityksille. EIR on osa EIP-ryhmää.
Euroopan kansantalouden tilinpito- ja aluetilinpitojärjestelmä	EU:n tilinpitokehikko, jonka avulla taloutta voidaan kuvata systemaattisesti ja yksityiskohtaisesti.

Termi	Selitys
Euroopan laajuiset verkot	Rajat ylittävien liikenne-, energia- ja televiestintäinfrastruktuurien verkosto, joka on perustettu tukemaan ja tehostamaan EU:n sisämarkkinoiden toimintaa helpottamalla ihmisten, tavaroiden ja palvelujen vapaata liikkuvuutta.
Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto (maaseuturahasto)	EU:n rahasto, josta rahoitetaan EU:n maksuosuus maaseudun kehittämissuunnitelmiin.
Euroopan maatalouden tukirahasto (maataloustukirahasto)	EU:n rahasto, josta rahoitetaan suoria tukia maanviljelijöille sekä maatalousmarkkinoiden sääntelemiseksi tai tukemiseksi toteutettuja toimenpiteitä.
Euroopan meri- ja kalatalousrahasto (EMKR)	EU:n rahasto, josta tuetaan kalastajien siirtymistä kestävään kalastukseen ja rannikkoyhteisöjen elinkeinoelämän monipuolistamista.
Euroopan rakenne- ja investointirahastojen yhteensovittamisesta vastaava komitea	Komission komitea, jonka tehtävänä on käsitellä rakenne- ja investointirahastoja koskevien asetusten täytäntöönpanoa.
Euroopan rakenne- ja investointirahastot (ERI-rahastot)	EU:n viisi keskeistä rahastoa, jotka yhdessä tukivat taloudellista kehitystä koko EU:n alueella kaudella 2014–2020: Euroopan aluekehitysrahasto, Euroopan sosiaalirahasto, koheesiorahasto, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto sekä Euroopan meri- ja kalatalousrahasto.
Euroopan sosiaalirahasto (ESR)	EU:n rahasto, jonka avulla luodaan koulutus- ja työmahdollisuuksia ja parannetaan köyhyysriskin alaisena olevien ihmisten tilannetta. Korvattu Euroopan sosiaalirahasto plussalla.
Euroopan strategisten investointien rahasto (ESIR)	Euroopan investointipankin (EIP) ja komission osana Euroopan investointiohjelmaa perustama tukimekanismi, jolla pyritään saamaan yksityistä rahoitusta EU:n kannalta strategisesti merkittävälle hankkeille.

Termi	Selitys
Euroopan strategisten teknologioiden kehysväline (STEP)	EU:n väline, jolla tuetaan teollisuutta ja edistetään investointeja kriittisiin teknologioihin.
Euroopan terveys- ja digitaaliasioiden toimeenpanovirasto (HADEA)	Toimeenpanovirasto, joka hallinnoi useita EU:n terveydenhuoltoa ja digitalisaatiota koskevia hankkeita ja ohjelmia.
Euroopan unionin solidaarisuusrahasto	Väline, jolla autetaan EU:n jäsenvaltioita ja liittymisneuvotteluja käyviä maita vastaamaan luonnonkatastrofeihin ja kansanterveysuhkiin.
Euroopan unionin turvapaikkavirasto (EUAA)	EU:n virasto, jonka tehtävänä on varmistaa, että jäsenvaltiot soveltavat EU:n turvapaikkalainsäädäntöä oikein, sekä tukea jäsenvaltioita EU:n yhteisten turvapaikkasääntöjen soveltamisessa.
Eurooppa 2020 -strategia	Vuonna 2010 käynnistetty Euroopan unionin kymmenvuotinen strategia kasvun ja työllisyyden lisäämiseksi.
Eurooppalainen hätätilasta aiheutuvien työttömyysriskien lieventämisen tilapäinen tukiväline (SURE)	EU:n lainajärjestely, jolla tuetaan työpaikkojen säilyttämistä tarkoituksena vähentää covid-19-pandemista johtuvaa työttömyyttä ja tulonmenetyksiä.
Frontex	EU:n raja- ja merivartiovirasto.
Hajautetut virastot	Riippumattomat EU:n elimet, jotka on perustettu määräämättömäksi ajaksi asiantuntijakeskukseksi suorittamaan tehtäviä, jotka edistävät EU:n toimintapolitiikan kehittämistä ja täytäntöönpanoa.
Hallinnointi yhteistyössä	EU:n talousarviovarojen käyttöön sovellettava menetelmä, jossa komissio siirtää tehtäviä jäsenvaltioille (toisin kuin suorassa hallinnoinnissa); lopullinen vastuu EU:n talousarvion toteuttamisesta on kuitenkin edelleen komissiolla.
Hallintoviranomainen	Kansallinen, alueellinen tai paikallinen (julkinen tai yksityinen) viranomainen, jonka jäsenvaltio on nimennyt hallinnoimaan EU:n rahoittamaa ohjelmaa.

Termi	Selitys
Harkintaan perustuva otanta	Menettely, jossa – päinvastoin kuin tilastollisessa otannassa – tarkastaja käyttää harkintaansa valitessaan perusjoukosta ennalta määrättyjen kriteerien mukaisia kohteita tarkastuksessa suoritettavaan testiin.
Havaitsemisriski	Riski siitä, että tarkastuksen yhteydessä suoritettavalla testauksella ei kyetä havaitsemaan virhettä tai puutetta.
Henkilönsuojaimet	Esimerkiksi kasvonsuojaimet, suojakäsineet tai silmiensuojaimet, jotka on suunniteltu suojaamaan käyttäjänsä terveys- tai turvallisuusriskeiltä.
Henkilöstötaulukko	EU:n toimielimessä tai elimessä käytettävissä olevien työpaikkojen enimmäismäärä tehtäväryhmittäin ja palkkaluokittain.
Horisontti 2020	EU:n tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelma kaudelle 2014–2020.
Horisontti Eurooppa	EU:n tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelma kaudelle 2021–2027.
Hätätilanteen tukiväline (ESI)	Komission suoraan hallinnoima rahoitusväline, jolla annetaan tukea EU:n sisällä vakavissa kriisi- tai katastrofitilanteissa.
Ilmastotoimien valtavirtaistaminen	Toimintamalli, jossa ilmastoon liittyvät näkökohdat otetaan huomioon kaikissa toimintapolitiikoissa, välineissä, ohjelmissa ja rahastoissa.
Integroitu talous- ja vastuuvollisuusraportointi	Komissio laatii EU:n talousarviosta joukon raportteja, jotka toimitetaan vuosittain parlamentille ja neuvostolle vastuuvapausmenettelyä varten. Raportteihin lukeutuvat vuotuinen hallinto- ja tuloksellisuuskertomus, EU:n konsolidoitu tilinpäätös, vastuuvapauden myöntämispäätöksestä annettava seurantakertomus sekä EU:n talousarviota koskeva pitkän aikavälin ennuste.

Termi	Selitys
International Standards on Auditing (ISAs) (kansainväliset tilintarkastusstandardit)	Kansainvälisen tilintarkastajaliiton antamat tilintarkastusstandardit.
InvestEU	Tukimekanismi, jonka avulla pyritään saamaan yksityistä rahoitusta liikkeelle EU:n kannalta strategisesti merkittäviin hankkeisiin. Mekanismi on ESIR-rahaston seuraaja vuodesta 2021 alkaen.
Joustava apu alueille (FAST-CARE-tukitoimi)	Euroopan pakolaisten auttamiseen tarkoitettun koheesiopoliittisen tukitoimen laajennusosa, jonka tarkoituksena on antaa lisätukea ja lisätä koheesiopoliittikan rahoituksen joustavuutta.
Joustoväline	Rahoituslähde toimille, joita ei muutoin voida rahoittaa talousarviosta ylittämättä menojen sallittua enimmäismäärää.
Julkinen hankinta	Julkisen elimen tai muun viranomaisen tekemät tavara-, urakka- tai palveluhankinnat.
Jälkiarviointi	Riippumaton arviointi valmistuneen hankkeen tai ohjelman vaikuttavuudesta, tehokkuudesta, johdonmukaisuudesta, merkityksellisyydestä ja EU:n osallistumisen tuomasta lisäarvosta.
Jäännösvirhetaso/jäännösriskitaso/kokonaisjäännösvirhetaso	Perusjoukon osa, jota ei pidetä sääntöjenmukaisena, kun on otettu huomioon kaikki valvontamenettelyt, takaisinperinnät ja oikaisut.
Kansainvälinen lämpöydinkooreaktori (ITER)	EU:n ja useiden eri maiden kumppaneina toteuttama kansainvälinen tutkimushanke, jonka avulla pyritään osoittamaan täyden mittakaavan fuusioreaktorin tieteellinen ja teknologinen toteutettavuus.
Kansainvälinen merentutkimusneuvosto (ICES)	Hallitustenvälinen merentutkimusorganisaatio, joka edistää ja jakaa tieteellistä tietämystä merien ja valtamerien tilasta ja kestävästä käytöstä.

Termi	Selitys
Kansalaisten, tasa-arvon, perusoikeuksien ja arvojen ohjelma	Ohjelma, jolla suojellaan ja edistetään ihmisten oikeuksia ja arvoja sekä kannustetaan demokraattiseen osallistumiseen, etenkin tukemalla valtioista riippumattomia järjestöjä.
Kansallinen elpymis- ja palautumissuunnitelma	Asiakirja, jossa määritetään elpymis- ja palautumistukivälineen puitteissa toteutettavat jäsenvaltioiden suunnitellut uudistukset ja investoinnit.
Kansallinen koordinoitikeskus	Elin, joka koordinoi jäsenvaltioiden rajavalvontaviranomaisten toimintaa ja toimii yhteyspisteenä, jonka kautta ne voivat vaihtaa tietoa keskenään ja Frontexin kanssa.
Kansalliset kehityspankit ja -laitokset	Rahoituslaitos, jonka hallitus on perustanut rahoittamaan talouskehitystä.
Kerrannaisvaikutus	Tietyissä panoksessa, kuten EU:n investoinneissa tai takauksissa, tapahtuva yksittäinen muutos aiheuttaa laajemman muutoksen tietyissä tuotoksessa, esimerkiksi kokonaisinvestoinneissa.
Kertakorvaus	Yksinkertaistettujen kustannusvaihtoehtojen muoto, jossa maksut suoritetaan kokonaisuudessaan erien sijasta (esimerkiksi toimen tukikelpoisten kustannusten korvaaminen, jos ennalta määritellyt toimet ja/tai tuotokset on toteutettu).
Keskeinen tulosindikaattori	Määrällisesti ilmaistavissa oleva mittari, joka kuvastaa tuloksellisuutta suhteessa keskeisiin tavoitteisiin.
Keskittyneisyyskerroin (Gini-kerroin)	Kerroin, jonka avulla mitataan eriarvoisuutta tilastollisessa perusjoukossa. Kertoimen avulla voidaan mitata esimerkiksi sitä, kuinka paljon varallisuuden jakautuminen ja tulonjako poikkeavat tietyissä maassa täysin tasaisesta jakaumasta.
Kestävä kalastus	Kalastuskäytännöt, jotka eivät köyhdytä kalakantoja ja joilla minimoidaan ympäristövaikutukset.

Termi	Selitys
Kestävä kehitys	Kehitykseen sovellettava lähestymistapa, jonka yhteydessä otetaan huomioon pitkän aikavälin vaatimukset, kuten tulosten kestävyys, ympäristön ja luonnonvarojen suojelu sekä sosiaalinen ja taloudellinen oikeudenmukaisuus.
Kestävän kehityksen tavoitteet	Yhdistyneiden kansakuntien kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelmassa asetetut 17 tavoitetta , joilla pyritään edistämään kaikkien maiden toimia aloilla, jotka ovat ratkaisevan tärkeitä ihmiskunnalle ja maapallolle.
Kierrättämättömään muovipakkausjätteeseen perustuvat omat varat	EU:n omien varojen lähde, joka muodostetaan soveltamalla määriteltyä rahallista arvoa kussakin jäsenvaltiossa syntyvän kierrättämättömän muovipakkausjätteen painoon.
Kirjanpidollinen selvittäminen (ennakkomaksujen)	Prosessi, jossa komissio hyväksyy ennakkorahoitusta saaneet menot ja määrittää edunsaajalle vielä maksettavan rahoituksen määrän.
Kirjausketju	Tiedonkulkua kirjanpito- tai hallintojärjestelmässä koskevat merkinnät, jotka mahdollistavat yksittäisten tapahtumien jäljittämisen.
Kohdeala	EU:n maaseudun kehittämispolitiikkaan liittyvä toisen tason painopisteala.
Koheesiomaa	EU:n jäsenvaltio, joka on oikeutettu koheesiorahaston tukeen.
Koheesiopoliittinen tukitoimi Euroopan pakolaisten auttamiseksi (CARE)	Mekanismi, jolla rahoitusta voidaan kohdentaa nopeasti uudelleen siten, että jäsenvaltiot ja alueet voivat antaa hätäapua Ukrainan sotaa pakeneville ihmisille.
Koheesiorahasto	Taloudellisen ja sosiaalisen eriarvoisuuden vähentämiseen EU:ssa tarkoitettu rahasto, josta rahoitetaan ympäristöalan ja liikennealan investointeja jäsenvaltioissa, joiden bruttokansantulo asukasta kohden on alle 90 prosenttia EU:n keskiarvosta.

Termi	Selitys
Komission yksiköiden keskinäinen kuuleminen	Muodollinen menettely, jossa komission yksikkö pyytää ehdotusta koskevia neuvoja tai lausuntoja muilta yksiköiltä.
Komission yksiköiden valmisteluasiakirja	Ei-sitova komission asiakirja, joka laaditaan joko toimielimen sisällä tai sen ulkopuolella käytävää keskustelua varten.
Konsolidoitu tilinpäätös	Kaikkien EU:n toimielinten, virastojen ja elinten yhdistelmätilinpäätös, joka esitetään yhtenä asiakirjana.
Koontiasetus	Vuonna 2018 tehty varainhoitoasetuksen tarkistus, jolla muutetaan ja yksinkertaistetaan EU:n varainhoitosääntöjä ja talousarviohallintoa.
Koronaviruksen vaikutusten lieventämistä koskeva investointialoite (CRII)	Toimenpidepaketti, jonka avulla Euroopan rakenne- ja investointirahastoja voidaan käyttää joustavasti koronapandemian vastatoimena.
Kumppanuussopimus	EU:n meno-ohjelmaan liittyvä sopimus komission ja jäsenvaltion tai komission ja yhden tai useamman EU:n ulkopuolisen valtion välillä. Sopimuksessa selostetaan esimerkiksi strategiset suunnitelmat, investointiprioriteetit, kaupan ehdot tai kehitysavun säännöt.
Kumulatiivinen jäännösriski	Se osuus menoista, joka on sääntöjenvastainen ohjelmakauden loputtua, kun kaikki korjaavat toimenpiteet on suoritettu.
Kuponkimaksu	Joukkovelkakirjaan tai muuhun velkainstrumenttiin liittyvä sopimuksen mukainen korkomaksu.
Kuulemismenettely	Menettely, jossa komissio keskustelee tarkastustensa tuloksista tarkastuskohteena olleen elimen tai osaston kanssa ja varmistaa siten, että tulokset ovat perusteltuja.

Termi	Selitys
Kvantitatiivisesti ilmaistavissa oleva virhe	Luokittelu, jota Euroopan tilintarkastustuomioistuin käyttää tapahtumatestauksen tulosten raportoinnissa. Soveltuu silloin kun sen tapahtuman rahamäärä, jota virhe koskee, voidaan mitata.
Käyttötarkoitukseensa sidottu tulo	EU:n talousarvioon maksetut varat, jotka ovat peräisin varainhoitoasetuksen 21 artiklassa luetelluista lähteistä ja jotka voidaan käyttää vain määriteltyä tarkoitusta varten.
Laaja-alainen varauma	BKTL-varauma, joka koskee monialaista kysymystä ja edellyttää vertailevaa analyysia jäsenvaltioiden hyväksymistä ratkaisuisista.
Life	Rahoitusväline, jolla tuetaan EU:n ympäristö- ja ilmastopolitiikan täytäntöönpanoa osarahoittamalla hankkeita jäsenvaltioissa.
Liikkumavara	EU:n talousarvion rahoittamiseen tarvittavien omien varojen ja omien varojen enimmäismäärän erotus. Omien varojen enimmäismäärä on se korkeampi rahamäärä, johon saakka komissiolla on oikeus pyytää varoja jäsenvaltioilta lisävelvoitteiden täyttämiseksi esim. EU:n velan perusteella.
Lisätalousarvioesitys	Komission ehdotus EU:n talousarvion muuttamisesta sen täytäntöönpanon aikana.
Lopullinen tuensaaja / varojen tai rahoituksen lopullinen saaja	Luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, joka viime kädessä hyötyy EU:n rahoittamasta toiminnasta, jonka EU-tuen saaja on käynnistänyt tai toteuttanut.
Luottamusväli	Tilastollinen mittaluku, jolla mitataan otannan tulosten tarkkuutta. Käytetään virhetason arvioinnissa.
Luova Eurooppa	Kulttuuri- ja luovia aloja tukeva EU:n ohjelma.

Termi	Selitys
Luovutuksen jälkeiset tarkastukset	Tullitarkastukset, jotka on tehty sen jälkeen, kun tulliviranomaiset ovat luovuttaneet tavarat.
Lähentyminen	Prosessi, jonka avulla jäsenvaltiot, jotka haluavat ottaa euron käyttöön, pyrkivät täyttämään erityiset taloudelliset ja sääntelyyn liittyvät kriteerit.
Maaseudun kehittämisohjelma	Joukko komission hyväksymiä kansallisia tai alueellisia monivuotisia tavoitteita ja toimia EU:n maaseudun kehittämisselityksen täytäntöönpanoa varten.
Maat, jotka ovat innovoijia kohtalaisella tai kehittyvällä tasolla.	Jäsenvaltioiden luokittelu sen mukaan, ovatko ne 70–100 prosenttia (kohtalaisella tasolla) vai alle 70 prosenttia (kehittyvällä tasolla) EU:n keskiarvosta Euroopan innovaatioiden tulostaulussa.
Maatalouden tuotannontekijätulo	Maataloustoiminnasta kertyvät tulot jaoteltuna tulojen eri osien mukaan (maa-ala, työvoima ja pääoma).
Maatalouden ympäristö- ja ilmastositoumus	Mitkä tahansa vapaaehtoiset käytännöt, jotka ylittävät tavanomaiset ympäristövaatimukset ja antavat viljelijöille oikeuden saada tukea EU:n talousarviosta.
Mahdollinen ehdokasmaa	Maa tai alue, jolla on selkeät näkymät tulevasta unioniin liittymisestä mutta jolle ei vielä ole myönnetty ehdokasmaan asemaa.
Maisteritutkinnon suorittajille tarkoitettu opintolainojen takausjärjestelmä Erasmus+	Euroopan investointirahaston Euroopan komission puolesta toteuttama aloite, jossa myönnetään takauksia ulkomailla suoritettaviin jatko-opintoihin tarkoitetuille lainoille, mikä auttaa opiskelijoita saamaan rahoitusta.
Makrotaloudellinen apu	Tietynlainen taloudellinen tuki, jota EU antaa maksutase- tai budjettiongelmista kärsiville kumppanimaille.
Maksajavirasto	Jäsenvaltion nimittämä elin, joka hallinnoi EU:n maatalousmenoja.
Maksattamatta olevat sitoumukset	Tehtyjen sitoumusten summa, johon liittyviä maksuja ei ole vielä suoritettu.

Termi	Selitys
Maksatusaste	Se prosenttiosuus kaikista varoista, jotka rahoitusvälineen kautta on maksettu lopullisille tuensaajille.
Maksumäärärahat	Asetettujen ehtojen täytyttyä maksuun käytettävissä oleva määrä.
Maksuprofiili	Maksujen määrä ja ajoitus.
Maksusitoumusmääräraha	EU:n talousarviossa tietyille menoerille saatavilla olevien määrärahojen vuotuinen enimmäismäärä.
Maksusitoumusten vapauttaminen	Komissio peruu käyttämättömän maksusitoumuksen kokonaan tai osittain.
Markkinatoimenpide	Maatalousmarkkinoiden julkinen interventio, jonka avulla lievennetään hinnan alenemisen ja rakenteellisten vaikeuksien vaikutuksia alakohtaisella tuella (esim. hedelmä- ja vihannesalan, viinialan ja koulumaitoalan tuki).
Mehiläishoito	Mehiläisten pitämistä koskeva tieto ja taito.
Merentakaiset maat ja alueet	Maat ja alueet, jotka eivät ole osa EU:ta mutta jotka perustuslain nojalla kuuluvat johonkin asianomaisesta kolmesta EU:n jäsenvaltiosta (Tanska, Ranska tai Alankomaat).
Metatiedot	Tiedot, jotka määrittävät ja kuvaavat muita tietoja.
Moitteeton varainhoito	Varojen hallinnointi taloudellisuuden, tehokkuuden ja vaikuttavuuden periaatteita noudattaen.
Monitorointitarkastus	Satelliittidatan käyttö maataloustoiminnan säännölliseen havainnointiin ja sellaisten mahdollisten tapausten havaitsemiseen, joissa viljelijä ei noudata suorien tukien järjestelmän sääntöjä.

Termi	Selitys
Monivuotinen rahoituskehys (MRK)	Yleensä seitsemäksi vuodeksi laadittu EU:n menosuunnitelma, jossa asetetaan (toimintapoliittisiin tavoitteisiin perustuva) tärkeysjärjestys ja enimmäismäärät. Rahoituskehyksessä on seitsemän pääotsaketta. Monivuotisen rahoituskehysten pohjalta laaditaan EU:n vuotiset talousarviot, ja se rajaa kuhunkin menoluokkaan käytettävien varojen määrää.
Määrärahat	Talousarvioon tiettyä tarkoitusta varten varattu määrä. EU:n talousarvio koostuu maksusitoumus- ja maksumäärärahoista.
Naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön väline – Globaali Eurooppa (NDICI – Globaali Eurooppa)	Monivuotisen rahoituskehysten 2021–2027 alainen EU:n ohjelma, jossa useita ulkoisten toimien välineitä on yhdistetty yhdeksi välineeksi.
NEET	Työelämän ja koulutuksen ulkopuolella oleva henkilö.
Neuvotteluluku	Yksi EU:n säännösten painopisteistä hakijamaiden kanssa käytävissä liittymisneuvotteluissa.
Neuvottelumenettely	Julkinen hankintamenettely, johon osallistuu rajattu määrä tarjoajia ja jossa ostaja voi neuvotella sopimusehdoista.
Next Generation EU -väline (NGEU)	Rahoituspaketti, jolla autetaan EU:n jäsenvaltioita toipumaan koronapandemian taloudellisista ja sosiaalisista vaikutuksista.
Nimellinen lähestymistapa	Komission soveltama toimintatapa, jossa useiden rahoittajien tukemiin hankkeisiin suunnattavat EU:n rahoitusosuudet kootaan yhteen muiden rahoittajien maksamien osuuksien kanssa, eikä niitä sidota käyttötarkoituksen perusteella tiettyihin menoeriin.
Nuorisotakuu	EU:n järjestely, jossa nuorille tarjotaan neljän kuukauden kuluessa virallisen koulutuksen päättämistä tai työttömäksi joutumisesta mahdollisuus työllistyä tai saada ammatillista koulutusta.

Termi	Selitys
Nuorisotyöllisyysaloite	EU:n ohjelma, jolla tuetaan koulutuksen ja työelämän ulkopuolella olevia nuoria alueilla, joiden nuorisotyöttömyysaste on yli 25 prosenttia.
Ohjelma	Väline, jolla EU:n erityiset toimintapoliittiset tavoitteet saavutetaan, yleensä yhteisrahoitettujen hankkeiden kautta.
Ohjelmakausi	Ajanjakso, jonka aikana EU:n meno-ohjelma suunnitellaan ja pannaan täytäntöön.
Ohjelmamaat (Erasmus+)	EU:n jäsenvaltiot, Pohjois-Makedonia, Islanti, Liechtenstein, Norja, Serbia ja Turkki.
Ohjelman päättäminen	EU:n ohjelman tai rahaston taloudellinen selvitys, jossa jäsenvaltiolle tai muulle edunsaajamaalle maksetaan sille kuuluva loppumaksu tai peritään niiltä varoja takaisin.
Ohjelmaselvitys	Perusteet toimintamäärärahoille, joita komissio hakee vuotuisessa talousarvioesityksessä kunkin meno-ohjelman osalta. Selvityksen perustana on määrärahojen täytäntöönpano edeltävinä vuosina, jota mitataan indikaattoreiden avulla.
Ohjelmaviranomaiset	Kollektiivinen termi, jolla tarkoitetaan hallinto-, todentamis- ja tarkastusviranomaisia koheesiomenojen alalla.
Ohjelmien tuloksellisuutta koskevat lausunnot	Hallinto- ja tuloksellisuuskertomuksen liite, jossa esitetään kokonaiskuva kaikkien EU:n meno-ohjelmien toteuttamisesta ja tuloksellisuudesta; otettiin käyttöön kaudella 2021–2027.
Ohjelmien tuloksatsaus	Vuotuisen hallinto- ja tuloksellisuuskertomuksen liite, jossa esitetään yhteenveto kaikista ohjelmaselvityksistä sekä joukko ohjelmien indikaattoreita.
Oikaisukapasiteetti	Mitta, jonka avulla komissio arvioi tulevien oikaisujen tasoa.

Termi	Selitys
Oikeudenmukaisen siirtymän mekanismi	EU:n väline, jonka avulla edistetään siirtymistä ilmastoneutraaliin talouteen ja tuetaan yhteisöjä sekä alueita, joihin siirtymä vaikuttaa kaikkein eniten.
Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto (JTF)	EU:n rahasto, josta tuetaan niitä yhteisöjä ja alueita, joiden kohdalla siirtyminen ilmastoneutraaliin talouteen aiheuttaa suurimmat taloudelliset vaikutukset.
Olennaisuusraja	Taso, jonka ylittyessä tarkastetussa perusjoukossa tai tilinpäätöskokonaisuudessa havaittujen virheiden katsotaan vaikuttavan oikeellisuuteen ja luotettavuuteen.
Omat varat	EU:n talousarvion rahoittamiseen käytetyt varat.
Oppimiseen liittyvä liikkuvuus	Opinto- tai harjoittelujakso ulkomailla.
Ortokuva	Ilmavalokuva, jolla kompensoidaan korkeustasoa, kallistumista ja pinnan topografiaa etäisyysmittausten yhdenmukaistamiseksi.
Osittaminen	Otantamenetelmä, jossa perusjoukko jaetaan pienempiin alaryhmiin (osajoukkoihin), joilla on yhteisiä piirteitä.
Ostovoima	Tietyn rahasumman arvo ilmaistuna tavaroiden tai palvelujen määränä, joka kyseisellä rahasummalla voidaan ostaa.
Paikkatietoanalyysiin perustuva tukihakemus	Verkkoväline, jolla voidaan hakea pinta-alaperusteista maataloustukea.
Palautettava alv	Alv:n määrä, jonka verovelvollinen voi vähentää veroviranomaisille maksettavasta alv:sta sen vuoksi, että verovelvollinen on jo maksanut vastaavan määrän hankkiessaan hyödykkeitä ja palveluita.
Panos	Taloudelliset, inhimilliset, aineelliset, hallinnolliset tai sääntelyyn liittyvät resurssit, joita käytetään hankkeen tai ohjelman täytäntöönpanoon.

Termi	Selitys
<i>Pari passu -periaate</i>	Maksukyvyttömyysmenettelyssä sovellettava periaate, jonka mukaan varat, jotka ovat jäljellä jaettavaksi vakuudettomien velkojien kesken, jaetaan suhteessa kunkin velkojan saamisiin.
Perinteiset omat varat	EU:n tulli- ja sokerimaksuista keräämät tulot.
Perinteisiä omia varoja koskevat avoimet kohdat	Komission varauma jäsenvaltion tulotileillä ilmoitettujen perinteisiä omia varoja koskevien tietojen osalta.
Perintämääräys	Asiakirja, jossa vaaditaan velan maksamista.
Perustukijärjestelmä	EU:n maatalousjärjestelmä, jonka puitteissa maanviljelijöille suoritetaan maksuja tukikelpoisen maa-alan mukaan.
Petos	Vilpillisen menettelyn tahallinen ja lainvastainen käyttö aineellisen edun saamiseksi riistämällä toiselta osapuolelta omaisuutta tai rahaa.
Pienet ja keskisuuret yritykset (pk-yritykset)	Yrityksiin ja muihin organisaatioihin sovellettava kokomääritelmä, joka perustuu henkilöstön määrään ja tiettyihin taloudellisiin kriteereihin. Pienissä yrityksissä on alle 50 työntekijää ja niiden liikevaihto tai taseen loppusumma ei kokonaisuudessaan ylitä kymmentä miljoonaa euroa. Keskisuurissa yrityksissä on alle 250 työntekijää ja niiden liikevaihto on enintään 50 miljoonaa euroa tai taseen loppusumma kokonaisuudessaan enintään 43 miljoonaa euroa.
Pilariarviointi	Komission arvio säännöistä ja menettelyistä, joita sovelletaan välillisen hallinnon yhteydessä, jotta varmistetaan samantasoinen EU:n taloudellisten etujen suoja kuin suoran hallinnon yhteydessä.
Pk-yrityksiä koskeva aloite	Komission ja Euroopan investointirahaston yhteinen rahoitusväline, jolla pyritään helpottamaan pienten ja keskisuurten yritysten rahoituksen saantia.

Termi	Selitys
Poikkeusten kirjaaminen	Dokumentoidaan poikkeamat vakiintuneista valvonta- ja menettelytavoista, mukaan lukien syyt ja vaikutukset.
Poisheitetty saalis	Takaisin veteen heitetty tahaton kalansaalis.
Pysyvä nurmi	Maatalousmaa, jossa kasvatetaan heinäkasveja tai muita nurmirehukasveja kauemmin kuin viitenä peräkkäisenä vuonna.
Pyyntipaine	Kalastustoiminnan vaikutus kalakantoihin.
Pääomasijoitus	Yritykseen omistusosuutta ja voitto-osuutta vastaan sijoitettu rahamäärä.
Päätös merentakaisien maiden ja alueiden assosiaatiosta	EU:n ja merentakaisien maiden ja alueiden kumppanuudesta tehty päätös, jolla tuetaan näiden kestävä kehitystä ja edistetään EU:n arvoja ja normeja.
Rahayksikköön perustuva otanta	Tilastollinen otantamenetelmä, jossa tietyn tapahtuman poimintatodennäköisyys on suhteessa sen kokoon.
Rahoituksen välittäjä	Organisaatio, joka toimii välittäjänä rahoitusvälineen varainhoitajan ja varojen lopullisten saajien välillä.
Rahoituksesta ja hallinnosta tehty puitesopimus	Komission ja YK:n välinen sopimus, jossa on määräykset kyseisten elinten välisestä vuosittaisen kehitystavoitteita koskevasta yhteistyöstä.
Rahoitusaste	Hyväksytyn rahoitusvelan prosenttiosuus, joka on otettava huomioon varauksena.
Rahoitusoikaisu	Toimenpide, jolla talousarviota suojataan sääntöjenvastaisilta tai vilpillisiltä menoilta siten, että varoja pois vetämällä tai perimällä niitä takaisin kompensoidaan maksuja, jotka on suoritettu virheellisesti EU:n tukemille hankkeille tai ohjelmille.
Rahoitusosuussopimus	Sopimus, joka tehdään komission ja sellaisten unionin varoja välillisesti hallinnoivien yhteisöjen kanssa, jotka ovat osoittaneet kykenevänsä hallinnoimaan varoja yhtä hyvin kuin komissio.

Termi	Selitys
Rahoitusväline/rahoitusjärjestelyväline	EU:n talousarviosta maksettava rahoitustuki, joka voi olla muodoltaan pääomasijoitus tai oman pääoman luonteinen sijoitus, laina tai takaus tai muu riskinjakoväline.
Rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukiväline (BMVI)	Yhdennetyin rajaturvallisuuden rahaston osa, jonka avulla tuetaan EU:n ulkorajojen valvontaa helpottamalla laillista matkustamista ja ehkäisemällä muuttoliikkeeseen ja turvallisuuteen liittyviä riskejä.
Rajoitettu hankintamenettely	Julkinen hankintamenettely, johon voivat osallistua vain valitut tarjoajat.
REACT-EU	Next Generation EU -välineeseen sisältyvä ohjelma, josta osoitetaan lisärahoitusta olemassa oleville koheesipolitiikan ohjelmille. Tarkoituksena on tukea kriisistä elpymistä ja edistää samalla vihreää ja digitaalista muutosta.
REPowerEU	EU:n aloite, jonka tavoitteena on lopettaa EU:n riippuvuus fossiilisista polttoaineista, monipuolistaa energiatoimituksia ja nopeuttaa siirtymistä puhtaaseen energiaan.
Rikkomusmenettely	Menettely, jossa komissio ryhtyy toimiin sellaista EU:n jäsenvaltiota vastaan, joka ei ole täyttänyt EU:n lainsäädännön sille asettamia velvoitteita.
Rion tunnusmerkit	OECD:n määrittelemä indikaattori, joka kuvaa, missä määrin toiminta edistää Rion yleissopimusten tavoitteiden saavuttamista.
Selvittäminen	EU-ohjelman päättämiseksi tehty loppumaksu jäsenvaltiolle tai varojen takaisinperintä jäsenvaltiolta.
Siirto seuraavalle vuodelle	Käyttämättömien talousarviomäärärahojen siirto varainhoitovuodelta seuraavalle tietyn ehdoin.
Siirtymävaiheen rahoitusjärjestely	Väline, jolla varmistetaan rahoituksen jatkuvuus siirryttäessä yhdestä EU:n rahoitusjärjestelystä toiseen.

Termi	Selitys
Sisäisen turvallisuuden rahasto (ISF)	EU:n rahasto, josta tuetaan poliisiyhteistyötä sekä rikosten ehkäisemis- ja torjuntatoimia.
Sisällyttäminen/valtavirtaistaminen	Erityisten painopisteiden systemaattinen huomioon ottaminen (esim. sukupuolten tasa-arvo, ilmastonuojelu) kaikessa päätöksenteossa ja täytäntöönpanossa.
Sitoumus	Talousarviossa tietyn menoerän, kuten sopimuksen tai avustussopimuksen, rahoitukseen varattu määrä. Sitoumuksen taustalla on oltava maksusitoumusmääräraha.
Sivumyynti	Osakkeenomistaja myy osakkeita uudelle sijoittajalle, ilman että yrityksen yleinen omistusrakenne muuttuu.
Solidaarisuus- ja hätäapuvaraus	EU:n erityisrahoitusväline, jolla reagoidaan suurista luonnonkatastrofeista, kansanterveydellisistä kriiseistä ja aseellisista yhteenotoista johtuviin hätätilanteisiin.
Stressitestaus	Simulaatio, jolla arvioidaan rahoituslaitoksen kykyä sietää erilaisia kriisiskenaarioita.
Suojeltu merialue	Merialue, joka on määritelty lainsäädännössä tai muulla tavoin luonnon monimuotoisuuden, luonnonvarojen ja kulttuuriperintökohteiden suojelua ja säilyttämistä varten.
Suora hallinnointi	Yhteistyöhön perustuvasta hallinnoinnista ja välillisestä hallinnoinnista poiketen komissio hallinnoi EU:n rahastoa tai ohjelmaa yksin.
Suora tuki / suora maksu	Pääasiassa pinta-alaperusteiset tuet, jotka maksetaan suoraan maataloustuottajille Euroopan maatalouden tukirahastosta.
Suoriteperusteinen kirjanpito	Kirjanpidollinen lähestymistapa, jossa kirjataan tuotot silloin, kun ne ovat toteutuneet (eikä silloin, kun ne on saatu), ja kulut silloin, kun ne ovat aiheutuneet (eikä silloin, kun ne on maksettu).

Termi	Selitys
Suoritusvaraus	Euroopan rakenne- ja investointirahaston menoihin kohdennettu talousarviomääräraha, joka pidätetään, kunnes tietyt tavoitteet on saavutettu.
Suurhanke	EU:n esim. liikenteen, ympäristön tai energian alalla rahoittama hanke, jonka tukikelpoiset kokonaiskustannukset ovat yli 50 miljoonaa euroa.
Suurin sallittu saalis	Suurin määrä, joka kalakannasta voidaan yhteisen kalastuspolitiikan mukaan pyytää kunakin vuonna.
Syrjäytymisvaikutus	Taloudellinen vaikutus, jonka yhteydessä julkisten menojen kasvu aiheuttaa yksityisten investointien laskun.
Säännönmukaisuuden tarkastus	Tarkastus, jonka tarkoituksena on määrittää evidenssiä keräämällä, onko toiminta sovellettavien sääntöjen ja säännösten sekä mahdollisten sopimusten ehtojen mukaista.
Sääntöjenmukaisuuden tarkastus	Prosessi, jonka aikana komissio tarkastaa, onko jäsenvaltio käyttänyt oikein käytössään olleita varoja ja onko se hallinnoinut hallinto- ja valvontajärjestelmiään vaikuttavalla tavalla.
Sääntöjenmukaisuus / Laillisuus ja sääntöjenmukaisuus	Se, missä määrin tapahtuma tai toiminta on sovellettavien sääntöjen ja säännösten ja mahdollisten sopimusvelvoitteiden mukainen.
Sääntöjenvastaisuus	EU:n (tai asiaan kuuluvien kansallisten) sääntöjen tai sopimusvelvoitteiden rikkominen.
Taloudellinen tulos	EU:n konsolidoidussa tilinpäätöksessä esitettävä vuotuinen tulos, josta käy ilmi tulojen ja menojen erotus.
Taloudellisuus	Resurssit annetaan käyttöön oikeaan aikaan, määrältään ja laadultaan asianmukaisina ja parhaaseen hintaan.

Termi	Selitys
Talousarviotakuu	Sitoumus käyttää EU:n talousarviota mahdollisten tappioiden korvaamiseksi, jos edunsaaja ei täytä lainaan tai pääomasijoitukseen liittyviä velvoitteitaan.
Tapahtuma	EU:n tileille kirjattu toimi, kuten suoritettu maksu tai saatu tulo.
Tarkastuksen rajoitukset	Tarkastuskertomuksessa ilmoitettava alat, joista tarkastaja ei ole voinut tehdä johtopäätöstä ja jotka on sen vuoksi jätetty tarkastuslausunnon ulkopuolelle.
Tarkastuslausuma (SoA)	Euroopan tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomuksessa julkaistava lausuma, jossa tilintarkastustuomioistuin antaa tarkastuslausunnot EU:n tilien luotettavuudesta ja tilien perustana olevien toimien asianmukaisuudesta (sääntöjenmukaisuudesta).
Tarkastusviranomainen	Riippumaton kansallinen yksikkö, jonka vastuulla on tarkastaa EU:n meno-ohjelman järjestelmät ja toimet.
Tasapainottavat omat varat	Lisätulonlähde EU:n talousarvion tulojen ja menojen tasapainottamiseksi.
Tavoitearvo/Tavoite	Määrällinen mitta jäsenvaltion edistymiselle elpymis- ja palautumissuunnitelmaansa sisältyvän tietyn uudistuksen tai investoinnin toteuttamisessa.
Tehokkuus	Kuvaa sitä, saavutetaanko käytetyillä varoilla ja toteutetuilla toimilla saavutetaan tavoitteet parhaalla mahdollisella tavalla.
Tekninen apu	Taloudellinen tuki, jolla autetaan sidosryhmiä toteuttamaan EU-rahoitteisia ohjelmia ja hankkeita.
Tieteellis-teknis-taloudellinen kalastuskomitea (STECF)	Komission asettamista asiantuntijoista koostuva elin, joka auttaa yhteisen kalastuspolitiikan täytäntöönpanossa.
Tilastollinen otanta	Tilastopohjainen otantatekniikka, jota käytetään tarkastuksen yhteydessä tehtävässä testauksessa edustavien tulosten saamiseksi.

Termi	Selitys
Tilien tarkastaminen ja hyväksyminen	Vuotuinen prosessi, jonka aikana komissio tarkastusten jälkeen hyväksyy täytäntöönpanoelinten ja kumppaneiden maksupyynnöissä esittämät määrät.
Todentamisviranomainen	Jäsenvaltion nimittämä elin, joka todentaa menoilmoitusten ja maksupyyntöjen oikeellisuuden ja vaatimustenmukaisuuden.
Todentamisviranomainen (maatalousmenoihin liittyvä)	Jäsenvaltion nimittämä julkinen tai yksityinen organisaatio, joka todentaa akkreditoitun maksajaviraston tilinpäätöksen luotettavuuden sekä tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja sääntöjenmukaisuuden.
Todistus taloutta koskevista selvityksistä	Edunsaajan maksupyynnössään ilmoittamien kulujen tukikelpoisuuden todistava asiakirja.
Toimeenpanovirasto	Komission perustama ja hallinnoima organisaatio, joka perustetaan rajoitetuksi ajaksi hoitamaan erityisiä EU:n ohjelmiin tai hankkeisiin liittyviä tehtäviä komission puolesta ja sen vastuulla.
Toimenpideohjelma	EU:n rahoittamien hankkeiden täytäntöönpanoa koskevat peruslinjaukset, jotka ovat niiden prioriteettien ja tavoitteiden mukaisia, joista on sovittu komission yksittäisten jäsenvaltioiden välisissä kumppanuussopimuksissa.
Toimintalinja	Toimenpideohjelman keskeinen tavoite, joka on jaettu yhteen tai useampaan investointiprioriteettiin.
Toimintalogiikka	Ehdotuksen tavoitteiden, suunniteltujen panosten ja toimien sekä tavoiteltujen tulosten ja vaikutusten väliset yhteydet.
Tosiasiallinen rahoitusaste	Mahdollisten vastuiden osuus, joka on katettava yhteisestä vararahastosta.
Tosiasialliset korot / todellinen vuosikorko	Vuotuinen korko, joka lasketaan vertailutarkoituksessa, kun lainan tai rahoitustuotteen korko kertyy vuotta lyhyemmiltä jaksoilta (esim. neljännesvuosittain tai kuukausittain).

Termi	Selitys
Tukioikeus	Siirrettävä oikeus, joka oikeuttaa aktiiviviljelijän saamaan EU:n tukea, kun hän samalla ilmoittaa tukikelpoisen maatalousmaa-alueen.
Tullitarkastuslaitteiden rahoitusväline	Yhdennetyin rajaturvallisuuden rahaston osa, jolla tuetaan tullitarkastuksissa käytettävien laitteiden ostamista, ylläpitoa ja päivittämistä.
Tullivaje	Koko kansantalouden perusteella olettavissa oleva tuontitullien määrä vähennettynä tosiasiallisesti kannettujen tuontitullien määrällä.
Tulojen ja menojen hyväksyjä	Henkilö, jonka vastuulla on panna täytäntöön EU:n elimen tulot ja menot.
Tuloksellisuus	Mitta, jolla arvioidaan, miten hyvin EU:n rahoittama toimi, hanke tai ohjelma on saavuttanut sille asetetut tavoitteet ja tarjonnut rahalle vastinetta.
Tulos	Hankkeen tai ohjelman välittömät vaikutukset sen päätyttyä, kuten kurssin osallistujien työllistymismahdollisuuksien parantuminen tai yhteyksien parantuminen uuden tien rakentamisen ansiosta.
Tulosindikaattori	Mittavissa oleva muuttuja, jonka avulla saadaan tietoa sen arvioimiseksi, mitkä välittömät vaikutukset tukea saaneilla hankkeilla on ollut kohderyhmään.
Tuotannosta riippumaton [tulo]tuki	EU:n maksut maanviljelijöille, joita ei ole sidottu tietyn tuotteen tuottamiseen.
Tuotantosidonnainen tuki	EU:n maksut maanviljelijöille tietyn tuotteen tuottamisesta.
Tuotos	Se, mitä hankkeella on tuotettu tai saavutettu, kuten järjestetty kurssi tai rakennettu tie.
Turvapaikka	Valtion myöntämä suoja toisen maan kansalaiselle, joka pakenee vainoa tai vakavaa vaaraa.

Termi	Selitys
Turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahasto (AMIF)	EU:n rahasto, josta tuetaan yhteisen turvapaikka- ja maahanmuuttopolitiikan kehittämistä jäsenvaltioissa; tuki käsittää myös toimenpiteet, joilla parannetaan muuttoliikkeen hallintaa.
Twinning	Tietyillä erityisaloilla hyödynnettävien valmiuksien kehittämiseen tähtäävä mekanismi, jossa kumppanimaassa toimiva elin saa tukea vastaavalta EU:n jäsenvaltion elimeltä.
Työllisyyttä ja sosiaalista innovointia koskeva EU:n ohjelma (EaSI)	EU:n ohjelma, josta on tuettu työllisyyteen ja sosiaaliseen suojeluun ja osallisuuteen liittyvien Eurooppa 2020 -strategian tavoitteiden saavuttamista.
Työsuunnitelma	Kumppanimaan laatima ja Euroopan komission hyväksymä asiakirja, josta ilmenevät täytäntöön pantavat yhteistyö- tai kehitystoimet sekä niissä vaadittavat taloudelliset, henkilöstö- ja materiaaliresurssit.
Täydentävyys	Periaate, jonka mukaan EU:n rahoituksen, ja etenkin ERI-rahastojen kautta annetun rahoituksen, on täydennettävä kansallista varainkäyttöä sen korvaamisen sijaan.
Täydentävät ehdot	Mekanismi, jossa maanviljelijöille suoritettavat maksut ovat riippuvaisia siitä, täyttävätkö maanviljelijät ympäristöä, elintarviketurvallisuutta, eläinten terveyttä ja hyvinvointia sekä maankäyttöä koskevat vaatimukset.
Ulkoiset toimet	EU:n toimet, joiden tarkoituksena on auttaa EU:n ulkopuolisia maita ja kehittää suhteita niihin, myös monenvälisin sopimuksin, samoin kuin alueellisiin ja maailmanlaajuisiin organisaatioihin.
Ulkoraja	EU:n jäsenvaltion ja EU:n ulkopuolisen maan välinen raja, mukaan lukien lentoasemat ja meri-, järvi- tai jokisatamat.

Termi	Selitys
Unionin pelastuspalvelumekanismi (rescEU)	Järjestelmä, jolla vahvistetaan luonnon ja ihmisen aiheuttamien katastrofien ennaltaehkäisyyn, katastrofeihin varautumiseen ja niitä koskeviin toimiin liittyvää EU:n ja sen jäsenvaltioiden välistä koordinoitua ja yhteistyötä.
Unionin toiminta	Turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston yhteydessä toteutettava hanke, jossa on mukana useita jäsenvaltioita tai joka on EU:n kannalta erityisen tärkeä.
Unionin tullikoodeksi	EU:n tullilainsäädännön keskeinen säädös.
Uudelleensijoittaminen	Pakolaisten siirtäminen maasta, jossa he ovat hakeneet turvapaikkaa, toiseen maahan, joka on ilmoittanut ottavansa pakolaiset vastaan ja myöntävänsä heille lopulta luvan pysyvään asettumiseen.
Vahvistuslausuma	Komission pääjohtajan vuotuisessa toimintakertomuksessaan antama lausuma tilien täydellisyydestä ja oikeellisuudesta, tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta, sisäisten valvontajärjestelmien toiminnasta ja moitteettoman varainhoidon periaatteiden noudattamisesta.
Vaikuttavuus	Kuvaa sitä, missä määrin asetetut tavoitteet on saavutettu toteutettujen toimien avulla.
Vaikutus	Valmistuneen hankkeen tai ohjelman pitkäaikaiset sosioekonomiset, ympäristö- tai taloudelliset seuraukset.
Vaikutustenarviointi	Toimintapoliittisen aloitteen tai muun toiminnan todennäköisten tai tosiasiallisten vaikutusten arviointi. Todennäköisiä vaikutuksia arvioidaan ennakoarvioinnin ja tosiasiallisia vaikutuksia jälkiarvioinnin avulla.
Vakavaraisuuden arviointiprosessi	EKP:n suorassa valvonnassa olevien suurten pankkien vuotuinen riskinarviointi, joka perustuu neljään kriteeriin: liiketoimintamalli, hallinto ja riskit, pääoma ja maksuvalmius.

Termi	Selitys
Vakioyksikkökustannus	Ennalta määritetty hinta tietylle määrälle toimia, panoksia, tuotoksia tai tuloksia.
Valtiontuki	Yritykselle tai organisaatiolle myönnettävä suora tai välillinen julkinen tuki, joka antaa sille etulyöntiaseman kilpailijoihin nähden.
Valtuutusopimus	Yksityishenkilöiden tai yhteisöjen kanssa tietyillä toiminta-aloilla tehty sopimus EU:n varojen käytöstä välillisen hallinnoinnin puitteissa.
Valvonnan välitavoite	Jäsenvaltion tarkastus- ja valvontajärjestelmiin liittyvä erityisvaatimus, joka on täytettävä ennen kuin maa voi saada elpymis- ja palautumistukivälineen rahoitusta.
Varainhoitoasetus	EU:n talousarvion laadintaa, käyttöä ja siihen liittyviä prosesseja, kuten sisäistä valvontaa, raportointia, tarkastuksia ja vastuuvapautta koskevat tärkeimmät säännöt.
Varauma	Pääjohtajan vuotuisen toimintakertomuksen osana olevassa vahvistuslausumassa esille ottama puute.
Varaus	Kirjanpidossa käytetty termi, jolla tarkoitetaan taseeseen merkittävää parasta arviota todennäköisistä tulevista menoista silloin kun menojen toteutumisaikakohta tai määrä on epävarma.
Varmennustoimeksianto	Tietyn tyyppinen tarkastus, jonka perusteella annetaan lausunto tarkastuksen aiheesta, kuten tilinpäätösasiakirjojen luotettavuudesta tai toimien sääntöjenmukaisuudesta.
Varmentaminen	Toimintatapa, jolla tuotetaan tarkastusvarmuutta taloustiedoista, muista tiedoista tai tarkastuskohteen valmistelusta erityisistä vahvistusilmoituksista.

Termi	Selitys
Varmuuden saamiseksi toimitettavat asiakirjat / varmennuspaketti	Asiakirjat, jotka jäsenvaltio toimittaa komissiolle ERI-rahastojen osalta ja joihin kuuluvat tilinpäätös, yhteenvedo, tarkastuskertomus, johdon vahvistuslausuma ja tarkastuslausunto.
Varojen käyttö	Jäsenvaltion saa EU:n rahoitusta täytettyään maksuehdot.
Vastuuvapausmenettely	Euroopan parlamentin vuosittainen päätös, jossa parlamentti antaa lopullisen hyväksyntänsä komission toimille EU:n talousarvion toteuttamisessa.
Verkkojen Eurooppa -väline	EU:n rahoitusväline kestävän yhteenliitetyn infrastruktuurin luomiseksi energian, liikenteen sekä tieto- ja viestintätekniikan aloilla.
Viherryttäminen	Ilmaston ja ympäristön kannalta suotuisten maatalouskäytäntöjen käyttöönotto. Termiä käytetään usein myös viitattaessa aiheeseen liittyvään EU:n tukijärjestelyyn.
Viljelylohkojen tunnistamisjärjestelmä (LPIS)	Tietokanta jäsenvaltioiden maatalousmaasta. Tietokantaa käytetään yhteiseen maatalouspolitiikkaan liittyvien suorien tukien maksussa ja maanviljelijöiden tukihakemusten tukikelpoisuuden tarkastuksissa.
Virhe	Virheellisten laskelmien tulos taikka lakisääteisten tai sopimusvelvoitteiden noudattamatta jättämisestä aiheutuva sääntöjenvastaisuus.
Vuotuinen hallinto- ja tuloksellisuuskertomus	Komissio laatii vuosittain kertomuksen EU:n talousarvion hallinnoinnista ja saavutetuista tuloksista. Kertomuksessa esitetään yhteenvedo komission pääosastojen ja toimeenpanovirastojen vuotuisissa toimintakertomuksissa esitetyistä tiedoista.
Vuotuinen tarkastuskertomus	Jäsenvaltion tarkastusviranomaisen laatima asiakirja, joka on toimitettu komissiolle osana kyseisen maan vuotuisia varmennuspakettia.

Termi	Selitys
Vuotuinen toimintakertomus	Kertomus, jonka jokainen komission pääosasto, EU:n toimielin ja elin laatii ja jossa nämä toimijat arvioivat tuloksellisuuttaan tavoitteisiinsa nähden ja raportoivat taloudellisten ja henkilöstöressurssiensa käytöstä.
Vuotuinen tuloksellisuuskertomus	Jokaisen jäsenvaltion komissiolle vuosittain toimittama raportti, jossa käsitellään YMP:n strategiasuunnitelman toteuttamista jäsenvaltiossa.
Vuotuinen täytäntöönpanokertomus	Jokaisen jäsenvaltion komissiolle vuosittain toimittama raportti, jossa käsitellään kunkin EU:n meno-ohjelman taloudellisia tietoja, indikaattoreita sekä välitavoitteita ja tavoitteita.
Vuotuisuus	Talousarvioperiaate, jonka mukaan talousarviovarat on kerättävä ja käytettävä sen varainhoitovuoden aikana, jota talousarvio koskee.
Vähämerkityksinen valtiontuki	Valtion tuki, jonka määrä on alle komission hyväksyntää vaativan raja-arvon.
Vähävaraisimmille suunnatun eurooppalaisen avun rahasto (FEAD)	EU:n rahasto, joka tukee jäsenvaltioiden toimia elintarvikkeiden ja muun aineellisen avun tarjoamiseksi yhteiskunnan köyhimmille.
Välillinen hallinnointi	EU:n talousarvion toteuttamistapa, jossa komissio siirtää toteuttamiseen liittyviä tehtäviä muille organisaatioille (kuten EU:n ulkopuolisille maille tai kansainvälisille organisaatioille).
Välilliset kustannukset	Edunsaajalle aiheutuneet menot, jotka eivät suoraan liity EU:n hankkeeseen tai toimeen; esimerkiksi yleiskustannukset ja muut hallinnolliset kustannukset.
Välimaksu	EU:n hankkeen tai ohjelman mukainen maksu, joka suoritetaan edunsaajalle tämän saavutettua sopimuksessa tai avustussopimuksessa määritetyn välitavoitteen.

Termi	Selitys
Välitavoite	Määrällinen mitta jäsenvaltion edistymiselle elpymis- ja palautumissuunnitelmaansa sisältyvän tietyn uudistuksen tai investoinnin toteuttamisessa.
Välittäjäelin	Julkinen tai yksityinen elin, joka hallinnoi EU:n varoja hallintoviranomaisen vastuulla tai sen puolesta.
Välittömät kustannukset	Edunsaajalle aiheutuneet menot, jotka liittyvät nimenomaan EU:n hankkeeseen tai toimeen.
Yhdennetty hallinto- ja valvontajärjestelmä	EU:n mekanismi, jonka avulla jäsenvaltiot hallinnoivat ja tarkastavat viljelijöille yhteisen maatalouspolitiikan mukaisesti suoritettuja maksuja.
Yhdennetyn rajaturvallisuuden rahasto	EU:n rahasto, josta myönnetään tukea rajavalvontaan ja tullitarkastuslaitteisiin.
Yhteentoimivuus	Järjestelmän kyky viestiä ja toimia muiden järjestelmien kanssa, datanvaihto mukaan lukien.
Yhteinen kalastuspolitiikka	Kaloihin ja kalastukseen liittyvä EU:n toimintakehys, jonka tarkoituksena on varmistaa kalakantojen kestävä taso ja kalastusyhteisöjen vakaa tulotaso.
Yhteinen maatalouspolitiikka (YMP)	EU:n yhtenäinen maatalouspolitiikka, johon sisältyy tukia ja muita toimenpiteitä elintarviketurvan takaamiseksi, kohtuullisen elintason takaamiseksi EU:n viljelijöille, maaseudun kehittämisen edistämiseksi ja ympäristön suojelemiseksi.
Yhteinen riskienhallintajärjestelmä	Jäsenvaltioiden tullitarkastusten puitteet, jotka perustuvat tullihallintojen väliseen riskitietojen ja -analyysien vaihtoon.
Yhteinen seuranta- ja arviointikehys	Säännöt ja menettelyt, joiden avulla arvioidaan yhteisen maatalouspolitiikan tuloksellisuutta.
Yhteinen tarkastusyksikkö	Komission osasto, joka vastaa EU:n tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmista rahoitettujen hankkeiden jälkitarkastuksista.

Termi	Selitys
Yhteinen turvallisuus- ja puolustuspolitiikka (YTPP)	EU:n ulkopolitiikan osa, jossa keskitytään turvallisuus- ja puolustusvalmiuksiin.
Yhteinen vararahasto	Rahasto, josta katetaan rahoitusvälineisiin, talousarviotakuisiin ja rahoitusapuun liittyvät mahdolliset vastuut.
Yhteisiä säännöksiä koskeva asetus	Asetus, jossa vahvistetaan kaikkiin viiteen Euroopan rakenne- ja investointirahastoon sovellettavat säännöt.
Yhteisyritys	EU:n elin, joka on perustettu kumppanin kanssa toteuttamaan hanketta tai toimintaa tutkimuksen ja teknologian alalla.
Yhtenäinen tarkastusmalli	Tarkastusmalli, jonka perusajatus on, että tehokkuussyistä jokaisen valvontatason on hyödynnettävä edeltävän tason tekemää työtä, jos se on luotettavaa ja oikeellista.
Yhtenäisen pinta-alatuen järjestelmä	Kymmenessä jäsenvaltiossa siirtymäkaudella sovellettava pinta-alaan liittyvä maataloustukijärjestelmä, jossa maanviljelijät saavat vakiomäärän tukea hehtaaria kohti. Kaikissa muissa jäsenvaltioissa sovelletaan perustukijärjestelmää.
Yksi ainoa liikkumavaraväline	EU:n erityisrahoitusväline, joka mahdollistaa edeltäviltä vuosilta (tai viimeisenä keinona kuluvalta ja tulevilta vuosilta) käyttämättä jääneiden määrärahojen sisällyttämisen talousarvioon.
Yksinkertaistettu kustannusvaihtoehto	Tapa määritellä avustuksen määrä esimerkiksi vakioyksikkökustannusten, kiinteämääräisen rahoituksen tai kertakorvausten perusteella eikä edunsaajalle tosiasiallisesti aiheutuneiden kustannusten perusteella. Suunniteltu hallinnollisen taakan keventämiseksi.
Yleinen ehdollisuusjärjestelmä	Järjestelmä, jonka mukaan jäsenvaltion on noudatettava oikeusvaltioperiaatetta voidakseen saada EU:n varoja.

Termi	Selitys
Yleinen ryhmäpoikkeusasetus	EU:n asetus, jolla sallitaan tiettytyyppiset valtiontukitoimenpiteet ilman, että niistä on ilmoitettava komissiolle.
Yleisohjelma	Euroopan naapuruusvälineen ohjelma, jonka yhteydessä useille tietyt ehdot täyttävälle maille myönnetään perusmäärärahoja täydentävää rahoitusta.
YMP:n strategiasuunnitelma	EU:n jäsenvaltion vuoden 2020 jälkeisen yhteisen maatalouspolitiikan puitteissa laatima asiakirja, jossa esitetään, miten jäsenvaltio aikoo saavuttaa tavoitteensa toimintapolitiikan yleisten tavoitteiden puitteissa.
Ympäristön hyvä tila	Merien ja valtamerien terveyden, biodiversiteetin, tuottavuuden ja pitkän aikavälin kestävyyskorkea taso.